

הענין עפ"י משל בספרו אור ישרים (אשל אברהם הערה יב) וז"ל: איש אחד שאל מגאון אחד מה אתם מתרעמים על אותם ששינו את מלבושיהם, הלא יותר טוב להיות יהודי כשר במלבושי קנרים, מלהיות רשע במלבושי ארוך, אמר לו הלא זאת ידוע כי שמן קיק (ריצינעהל) בודק את גופו של אדם השותה אותו, כמו כן הוא הטבע של אותן מלבושים קצרים שמוליכים הלובש אותם מדרך הישר.

בגנות השניפסעל-קאלנער

אחד מהלבושים שחידשו המתחדשים, ושסלדו ממנו יראים ושלימים החסידים ואנשי מעשה, היה השניפסעל, ומצינו בתקנות שתיקן הרה"ק מוה"ר מנחם מענדל מרימנוב ז"ל (תקנות חכם) שכתב: לא ילכו הזכרים עם קאלנערעס רק עם הקרייז כבשנים קדמוניות.

ובספר עמודי ארזים להגאון המקובל רבי ישעיה אשר זעליג מרגליות ז"ל (עמוד ד) האריך לעורר שימנעו בנ"י מלילך בדרכיהם, וז"ל: וכן מה שהולכים בשרתוע הנקרא בלשוננו קאלנער-שניפסול, והמדייקים בשמא אמורים למה נקרא שניפסול, שזה מעיד על לובשו שנפסל. ואפשר דזה יצא ראשונה בעולם ע"י הקליפה המרשעת זליכה אשת פוטיפר, שרצתה להכשיל את יוסף הצדיק יסוד עולם שהוא לא נשא את עיניו ולא הביט בה, לכן חשבה מזימות עליו לעשות לו פעולה עד שיהא מוכרח לרום ראש ולהביט עליה, והכי איתא בב"ר (סו"פ פז) עד היכן רב הונא בש"ר אחא אמר עד שנתנה שרתוע של ברזל תחת צווארו עד שיתלה עיניו ויביט בה, ואעפ"כ ל"ה מביט בה עכ"ל, וכתב שם בהגהות מהרז"ו שרתוע פי' במ"ע בלשון יון מתג שבו מושכין הבהמה עכ"ל, ולפי שעה היא עשתה לו מברזל, ואח"כ כשבא לידי חרושת עשאו זאת מסחורות שונות, ועיקר לבוש השרתוע הוא שיהיה הצואר רעמה הדק היטב ויעמוד הגרון נטוי כמו צואר גמל עתק בגאווה ובוז ובעינים רמות להסתכל ח"ו בהסתכלות אסורות וכו'.

רמז לדבר מצינו בספר חמדת הימים (פ' תולדות) ל'הרב הגדול רבי שלום שבזי משתא ז"ל מאריך תימן, עה"פ ואת גדיי עיזים, וז"ל: מהכין נחלו ישראל קשי עורף, נמצא (כפי' אל מוטט) וז"ל נחלו ישראל קשי עורף מאותן עורות עיזים שהלבישה רבקה ליעקב, דכתיב ואת גדיי עיזים וכו', ועשו רושם לדורות, עכ"ל.

*

איסור לבישת בגדי עכו"ם

מבואר בקרא (צפניה א ח): על כל הלובשים מלבוש נכרי. ובספר המצות להגשר הגדול הרמב"ם ז"ל (מל"ת מצוה ל) ובעוד ראשונים, הביאו מקרא זה לאסור לבישת בגדי עכו"ם, עיין שם⁶.

במקורי חז"ל

חכמינו ז"ל הגידו לנו במסכת שבת (קלט:): אי בטלי יהירי בטלי אמגושי. פירש רש"י ז"ל בטלי יהירי, ישראל המתייהרים בבלוריות

⁶ ועיין שו"ת טוב טעם ודעת (מהדו"ק סי' קפת) להגאון רבי שלמה קלוגער ז"ל: הנה הן הראני אחד מקרא מלא צנצא (צפניה א) מ"ש שם והיה ציוס זבח ה' ופקדתי על השרים וצני המלך ועל כל הלוצשים מלבוש נכרי (ושם הוגד לי כי הגאון מוילנא הביא קרא זה בשם הרמב"ם דפירושו על מלבושי נכרים כפשוטו), הנה מצוה האיסור צנצא, ואם כי המפרשים פירשו צנצא אחרים, מ"מ אין מקרא יולא מידי פשוטו וכו', ה"נ ודאי הכונה כפשוטו, וקאי נמי על לוצשי מלבושי נכרי, וצוה אחי שפיר מ"ש צוה לשון כל, ולא אמר כן תחלה, אך שהוא מרצה אף אלו שהם מוכרחין לכך מכח דומק פרנסתם, ויוצן צוה מ"ש והיה ציוס זבח ה', ולמה נקט דוקא ציוס זבח ה', אך נראה דהנה ידוע מ"ש הפוסקים דאף במקום דיהרג ואל יעבור, אם עבר ולא נהרג לא נפסל לעדות מכח דלא עבר רק על עשה ונקדשתי שמחיוצ לקדש השם, והנה ידוע מאמרם ז"ל צמנחות ענשיתו לעשה, א"ל אין צעידן ריתחא עונשין, וא"כ ז"ש כאן דהלוצשים מלבוש נכרי עונשים צעשה ונקדשתי, לכך כשאין עידן ריתחא לא יענש, אבל והי' ציוס זבח ה' והי' עידן ריתחא אז ופקדתי וכו' ועל כל הלוצשים מלבוש נכרי אף אם הם מוכרחין לכך.